

PRACA Z TEKSTEM – KLASA 8

Daltonizm - wada wzroku spowodowana nieprawidłową budową siatkówki.

Daltonizm to dziedziczna _____ (1) wzroku, wynikająca z nieprawidłowej budowy siatkówki. Dotyka niemal wyłącznie mężczyzn. Potocznie uważa się, że daltonista nie widzi w ogóle żadnych kolorów, a daltonizm nazywa się ślepotą barw. Tymczasem najczęściej daltonista nie _____ (2) koloru zielonego, bądź myli go z kolorem czerwonym.

Pochodzenie nazwy i przyczyny.

Daltonizm to wada wzroku, której nazwa pochodzi od nazwiska angielskiego chemika i fizyka Johna Daltona, który zauważył, że pewne kolory postrzega inaczej niż _____ (3) ludzie: przedmioty zielone widzi jako czerwone. Dalton opisał swoją wadę wzroku, ale nikt ze współczesnych mu lekarzy nie potrafił wyjaśnić, dlaczego tak się dzieje. Dopiero badania przeprowadzone w 1994 r. w Londyńskim Instytucie Okulistycznym wykazały, że zaburzenia w rozróżnianiu barw powodowała _____ (4) budowa siatkówki tzn. nie zawierała ona jednego z trzech fotoreceptorów, odpowiedzialnego właśnie za widzenie koloru czerwonego. Daltonizm w większości przypadków to wrodzona choroba dziedziczna. Gen odpowiedzialny za wystąpienie daltonizmu zlokalizowany jest w chromosomie X. W kodzie genetycznym mężczyźni mają tylko jeden chromosom X (XY), tymczasem kobiety mają aż dwa (XX). Dlatego też to panowie częściej mają problemy z rozpoznawaniem koloru zielonego i czerwonego. _____ (5) się, że wadę tę może mieć jeden na ośmiu mężczyzn, gdy u kobiety jedna na sto jest daltonistką. Zdarza się, że daltonizm diagnozuje się u dziecka, a rodzice są jedynie nosicielami choroby, która u nich się nie objawia. Czasami daltonizm może pojawić się po wypadku lub urazie głowy, gdy dojdzie do uszkodzenia nerwu wzrokowego lub siatkówki. Może też być efektem _____ (6) niektórych leków i związków chemicznych, a także chorób przewlekłych np. cukrzycy. W tych sytuacjach mamy do czynienia z daltonizmem nabytym.

Rodzaje daltonizmu i diagnoza.

Czasami objawy choroby są łagodne i chory sam nie zdaje sprawy, że jest daltonistą. Istnieje kilka rodzajów daltonizmu, które powodują różne zaburzenia widzenia barw. Najbardziej powszechny jest dichromatyzm, gdy osoba _____ (7) nie rozpoznaje koloru czerwonego lub zielonego. Najcięższą odmianą, na szczęście występującą bardzo rzadko, jest monochromatyzm. Poza kolorami białym i czarnym daltonista nie rozróżnia żadnej innej barwy. Czasem brak rozróżniania kolorów można zauważyć już podczas zabawy z dzieckiem. Zazwyczaj jednak daltonizm diagnozuje się _____ (8) okresowych badań okulistycznych, gdyż daltonista na ogół nie ma innych problemów ze wzrokiem. Do diagnozy stosuje się specjalny test graficzny. Przedstawiają one liczby, które składają się z małych kółek danego koloru na tle utworzonym przez kółka innej barwy. Każde oko bada się oddzielnie. Osoba zdrowa odczyta liczby prawidłowo, daltonista nie.

Leczenie i zagrożenia.

Nie ma metody, która pozwoliłaby na całkowite wyleczenie daltonizmu wrodzonego. Zaburzenia barw można _____ (9) za pomocą okularów wyposażonych w specjalne soczewki korygujące. Umożliwiają one dostrzeżenie barw czerwonej, zielonej i pochodnych. Taka możliwość dotyczy jedynie osób z częściowym daltonizmem. Niedawno medyczny świat obiegrała informacja o możliwości leczenia daltonizmu za pomocą terapii genowej, a zdolność widzenia udało się przywrócić małpom. Być może właśnie leczenie daltonizmu za pomocą genów stanie się przyszłością okulistyki. Daltonizm nie powoduje zagrożenia życia, ale ważne jest

wykrycie choroby, gdyż uniemożliwia ona _____ (10)
niektórych zawodów np. k _____ , p _____ ,
m _____. Daltoniści mogą być szczególnie niebezpieczni w
ruchu ulicznym. Osoby widzące prawidłowo z daleka zauważą światło lamp sygnalizacyjnych. U
daltonistów kolory te zlewają się w jedno, stąd zdarzają się wypadki spowodowane wjechaniem
na tory mimo świecącej na czerwono lampy semafora.

Zadania do tekstu

1. Wyjaśnij własnymi słowami:

Potocznie uważa się

Choroba genetyczna

Choroba wrodzona

Choroba nabyta

Obiegła informacja

2. Dopisz nazwy specjalności medycznych:

Np. Oczy –

Lekarz: okulista

Nauka: okulistyka

Studiuje na okulistyce

Uszy i gardło _____

Serce _____

Zęby _____

Skóra _____

Choroby nowotworowe _____

Układ trawienny _____

Układ moczowy _____

Układ oddechowy _____

Układ nerwowy i mózg _____

Alergie _____

Zdrowie psychiczne _____

Operacje _____

Prześwietlenia _____

Wady postawy, urazy kończyn _____

Leczenie dzieci _____

3. Zadanie: Dopisz odmianę wyrazów w dopelniaczu

- Magia _____
- Poezja _____
- Dżungla _____
- Audycja _____
- Cywilizacja _____
- Biologia _____
- Anglia _____
- Sensacja _____
- Tożsamość _____
- Norwegia _____
- Biurokracja _____
- Kontrola _____
- Audycja _____
- Orchidea _____
- Nadzieja _____
- Babcia _____
- Kaja _____
- Szyja _____
- Australia _____
- Biurokracja _____
- Telewizja _____
- Gastronomia _____
- Procesja _____
- Archeologia _____
- Agencja _____
- Policja _____
- Żmija _____
- Tragedia _____
- Wenezuela _____
- Technologia _____
- Wizja _____
- Maja _____
- Filozofia _____
- Operacja _____
- Edukacja _____
- Ziemia _____
- Emocja _____
- Oliwia _____
- Kolacja _____
- Hrabia _____
- Harmonia _____
- Misja _____
- Julia _____
- Sztuka _____
- Narnia _____
- Dynia _____
- Lekcja _____